

Тім, Полін і Франсуа

КУПИТИ

Київ. Весна. І війна. Полін приїздить з Парижа в пошуках втраченої колись частини себе. Та натомість знаходить свій дім в очах незнайомця і листі дерева.

Тім залишається сам у повному спогадів помешканні, та слідом за першою гостею воно все більше залюднюється раптовими рідними.

Франсуа шукає спосіб повернути найдорожче серед хаосу почуттів і тривоги незбагненого для нього міста, де всі живуть на повну, неначе кожен день — останній.

Розчарувавшись в орієнтирах і колишніх цінностях, Женев'єв виявляє, що можна просто бути собою.

Їм 37, 22, 17 та 44 — і вони такі різні, та раптом знаходять близькість одне в одному. Адже близькість буває різною...

MOEMY TATOBI

Про цю дорогу Поліна не пам'ятатиме майже нічого, за винятком окремих фрагментів, що спливатимуть на поверхню її днів у найнеочікуваніші моменти. Але коли вже спливли — залишатимуться в пам'яті надовго, як кадри з фільмів, які дуже вразили в дитинстві.

Темні нічні вулиці міст, де не була багато років;

безхатько, з яким вона питиме каву і їстиме салат посеред напіврозваленої привокзальної площі;

його рослина в горщику, що він попросить забрати;

і хлопці у військовій формі, назавжди закарбовані втрати у поглядах яких не даватимуть дихати.

А ще сни, багато, багато снів, що повернулися в її життя так зненацька, аж Поліна мала заново навчитися прокидатися після них і згадувати: «де я?», «хто я?», «що з цього справжня реальність?». У той час як «справжня реальність» більше зовсім не відчувається як справжня і як реальність взагалі.

МАЛЕНЬКИЙ ГОРОБЕЦЬ

За вікном миготіли дерева, змазуючись у нескінченну імпресіоністичну барвисту лінію. Час від часу між ними порожніли поля, тулилися села та містечка, час від часу в містечках Поліна спостерігала за людьми, час від часу з нею поряд хтось сідав, тоді виходив, але здебільшого вона дивилася у вікно чи спала. Так добре вона не спала вже давно і навіть не змогла б згадати, коли востаннє. Може, тому, що це була дорога назад. У минуле. Крізь спогади, роздуми. І сні.

У цих снах, за якими Полін так сумувала, вона часто бігла зі схилу і, зашпортовуючись об високу зелену траву, намагалася не втратити швидкості. Дивилася ж вона не під ноги, а на дерева, що мерехтіли обабіч, змазуючись в єдину імпресіоністичну барвисту лінію. Тоді, врешті зашпортавшись остаточно, вона таки падала в траву, лягала горілиць і дивилася на дерева над собою. Серце стукотіло, і вона уявляла, що там, усередині, живе маленька пташка. Синиця, снігур, а може, просто маленький горобець. Дрібний, непримітний, але до всього цікавий, як вона сама. Горобець цей хотів вирватися і полетіти. Кудись, де вище, кудись, де просторіше. Крізь гіллясті крони дерев і їхні тремтливі листки. Кудись, де б нічого не обмежувало і не тримало. Вона любила думати, що ці дерева, а це були яблуні, виростають своїми гілками в небо, з кожним днем пускаючи туди коріння все дужче і дужче. І колись хмари більше не зможуть рушити далі, бо просто застрягатимуть поміж цим корінням. І отак висітимуть. І десь вічно падатиме дощ, а десь повсякчас сяятиме сонце. І отак люди подорожуватимуть до місць, де є дощ, і туди, до сонця, а тоді навпаки. (І відтак будуть люди дощу і люди сонця. Так вона людей і ділила, навіть у дорослому віці.) Але горобець зможе летіти туди, куди захоче. Бо він маленький. Бо він сірий.

Бо ніхто ніколи не помічає, коли горобці зникають.

Полін любила такі сні. Хоч і ці сні завжди закінчувались однаково.

— Поля?! Поля?! Поля... Поля...

Тоді Полін прокидалася, але ще довго лежала на підлозі і слухала відлуння того голосу в своїй голові: Поля...Поля... Поля...

Як давно вона вже не Поля? Як давно їй не вісім? Як давно вона не бігла зі схилу, зашпортовуючись об траву? Як давно не думала про хмари, що застрягають у гілках дідових яблунь? Як давно не їла яблук? Як давно не сміялась отак, як вміла сміятися тоді?

Вузька вуличка з одностороннім рухом гомоніла і вирувала так, неначе нічого з того, що показували щоранку в новинах, не існувало. Полін спостерігала за її життям з балкона цілий ранок. Щоб увібрати його в себе, вдихнути, встати з повітря, щоб щось усередині себе повернути на місце. От стара пиріжкова, у яку вона ходила їсти і робити домашні завдання з французької, ще коли була студенткою, кілька новіших кав'ярень, банк і... дерева.

Поліна любила дерева. Якби хтось запитав її про те, що їй подобається найбільше, вона б відповіла: «Дерева і ходити». Якби можна було працювати перехожою, це була б ідеальна професія для Полін. Або, як вона колись мріяла, можна було б бути читачкою, або глядачкою, або ще відвідувачкою кав'ярні, або споглядачкою дерев. Це було саме те, що дозволяло найменше брати активну участь у будь-яких сценаріях і просто спостерігати. Не говорити з людьми, не намагатися бути кимось, не робити всі ті стандартно очікувані від сучасної дорослої людини речі.

Київ завжди подобався їй саме цим — великою кількістю дерев і можливістю ходити від парку до парку, від скверу до скверу старими, вигнутими, засадженими деревами вуличками.

Вона повернулася в номер, взяла гаманець і вийшла в коридор. Його темно-зелені стіни, неначе шори, затуляли їй огляд з обох боків, направляли й окреслювали ціль, не давали нікуди повернути чи навіть подивитися. Цей тунель вів до ліфта. Коли прямувала ним, Поліна відчувала приємну полегкість — їй не треба було думати, куди вона йде.

Полін перейшла дорогу і, замовивши каву, всілася біля вікна пиріжкової з дерев'яними вивісками. Колись це вікно стало однією з тих рамок, що

окреслили для неї й саме місто. Полін точно знала, що в цій рамці: там було перехрестя, над яким, неначе колії на вокзалі, перетиналися десятки дротів. Це перехрестя вінчали кути старих будинків по обидва боки, а за ними впиралася в розітнуте дротами небо цегляна стіна іржавого кольору, на тлі якої зеленіло величезне розлоге дерево. Дерев там більше не було, лише червона стіна, але Поліна пам'ятала цю картину саме так, з деревом. Тому, коли дивилася на високу порожню стіну, все одно бачила там дерево. Дерево, якого давно не було.

Поки їла пиріжки, як завжди, спостерігала за горобцями, що перелітали з одного столика на інший. Але тепер ще й за евакуатором, який за годину забрав з одного й того самого місця не менше трьох машин. Полін міркувала про цей колооберт. Думала про те, як минав кожен день хлопців, які працювали на цьому евакуаторі, і про те, що загалом рутини кожного з насдесь так і працює, аж допоки стається щось, що йде не за сценарієм, і тобі доводиться прокинутися. Вийти за межі алгоритму. Якщо, звісно, це не ти — те «щось», що йде не за сценарієм, і замість того, щоб керувати евакуатором, біжиш за ним слідом, намагаючись зрозуміти, куди відвезли твою автівку. Тепер Полін думала над тим, що керувати евакуатором вона ніколи не вміла, тільки бігти за автівкою. І зараз уже розуміла, що й є тим «чимось», що йде не за сценарієм.

Доївши пиріжки і допивши каву, пішла кварталом донизу. Такі походи містом колись вона любила найбільше. Можна було просто іти — іти вперед. Згори вниз, знизу вгору. Вона могла ходити годинами, що завжди заспокоювало і повертало її собі. Хоча останнім часом не працювало навіть це.

Пройшовши уздовж вулиці, вона почала підйом вузькими напіврозбитими сходами, дивлячись собі під ноги:

чиясь тінь, що розтинає шлях навпіл,
розхристані черевики,
вузькі чорні джинси з дірками на колінах,
біла футболка з-під светра,
гостре підборіддя, вилиці
і яскраво-блакитні очі, майже сховані під темними пасмами волосся,

пронизливі і пильні...

Уперше за довгий час пташка там, усередині, ворухнулася. Полін сповільнила крок, не здатна відвести погляд від очей навпроти.

Вони здалися їй такими... близькими? Рідними?

Але ні — не знайомими.

Поліна відчула тепло. Відчула, неначе вона нарешті вдома, хоча насправді вдома вже давно не почувала себе «вдома» і, можливо, взагалі ніколи не мала цього відчуття, ніде, ні з ким. Зараз же, вперше за... можливо, навіть взагалі...

Хлопець погляду не відвів. Проходячи повз Полін, він, здавалося, несвідомо сповільнив крок і майже спинився.

Завила сирена.

«Увага! Повітряна тривога, пройдіть у найближче укриття».

«Увага! Повітряна тривога, пройдіть у найближче укриття», — сповістив спокійний чоловічий голос нізвідки.

Поліна розгублено роззирнулася. Аж тоді зрозуміла, що це з її телефона.

Зауваживши її розгубленість, хлопець раптом хитнув головою кудись убік і якось невпевнено рушив далі. Полін роззирнулася і зрозуміла, що він мав на увазі укриття неподалік.

Скільки йому?

Сімнадцять?

Двадцять?

Він уже стояв біля світлофора, Поліна ж дивилася йому в спину.

Червоний.

Жовтий.

Зелений.

Зараз він піде.

Поліна не знала, що їй робити: піти за ним? Йти далі, куди збиралася? А куди вона збиралася?

Хлопець не озирався, але й не йшов.

Як і Поліна. На яку раптом невідомо звідки наринув цілий потік школярів, що поспішали в укриття і, неначе хвилі, з шумом розходячись навколо, змушували її розгублено роззиратися.

Хлопець сунув навушники на шию, озирнувся вгору на сходи, всіяні галасливими дітьми, а тоді, нарешті помітивши зелене світло у калюжі під ногами, ступив у цей відблиск і рушив далі.

Навколо знову стало майже порожньо, Полін все ще стояла там, де була. Хлопця вона більше не бачила.

Ще мить постояла, відступила на крок, другий, розвернулася і таки пішла далі. Їй хотілося плакати.

Що кілька кроків Поліна озиралася, щоб перевірити, чи його раптом немає, чи не пішов він за нею. Але його, звісно ж, не було. Дорослі люди так не роблять. Вони не йдуть одне за одним, відчувши в чийхось очах свій дім... Вони не говорять прямо, не виказують почуттів... взагалі не мають отаких недоречних почуттів.

Але все ж...

Поки Поліна йшла мощеною бруківкою вулицею, розгублено дивлячись під ноги, всередині все тремтіло, неначе натягнуті струни якогось малесенького музичного інструмента. Такого, який би міг поміститися у грудях горобця, що вона бачила зранку на столику кав'ярні.

Полін відчувала таку безпорадність і порожнечу, неначе втратила щось дуже важливе. Йшла і з усіх сил намагалася не заплакати.

«Увага! Відбій повітряної тривоги».

«Увага! Відбій повітряної тривоги», — Полін ще не звикла до виття сирен, не звикла до цього спокійного голосу, що сповіщає про повітряну тривогу. Не звикла до напівпорожнього міста і комендантської години, але зараз навіть це здавалося чимось неважливим.

Так і не знайшовши куди себе подіти, Поліна повернулася в пиріжкову споглядати горобців. Вона любила спостерігати їхнє стрімке тендітне життя і те, як вони перелітають з дерева на столик у пошуках крихт. Любила говорити з ними, називала їх «маленькими друзями».

Це досить безглуздо, правда ж, думати про очі незнайомого хлопця — очевидно, молодшого за тебе років на п'ятнадцять?

Це досить безглуздо, правда ж, думати про очі незнайомого хлопця, коли на вулиці лунає сирена. Коли будь-якої миті «пройдіть, будь ласка, в укриття»...

КУПИТИ